

Stensilert av 018

U. B. BERGEN
1611.19
Ms. 1568 1:4

FRI FAGBEVEGELSE

2. årg.

5. september 1942.

KAMRAT

Den 10. september ifjor falt to gevarsalver i Oslo. Det var våre kamerater Wiggo Hansteen og Rolf Wickstrøm som ble myrdet av de tyske bødlene, samtidig som mange av våre beste kamerater ble dømt til livsvarig tukthus og deportert. Den frie norske fagbevegelse møtte den dagen sin skjebne, de norske arbeideres frent var blitt for farlig for nazistene.

Ettor den 9. april 1940 rådde det usikkerhet og uklarhet i bevegelsen vår. Organisasjonen var lammet og flere i landsorganisasjonens ledelse hadde forlatt landet. Enkelte arbeidsgivere nyttet den almindelige forvirringen i landets administrasjon til å bryte inngåtte avtaler og senke lønningene, og innen fagbevegelsen var det dannet seg en liten klikk utsidere som vilde ta bevn for at de var blitt tilsidesatt. Flere av dem sitter idag som nazikommisærer på plassene som er ledige etter våre døde og fengslede kamerater. Idag vet vi alle hvem de er.

Men det var også de blandt dem som brøt ut og som nå sitter i fengsel. Etterhvert som situasjonen avklaret seg langå de sine misstak.

Vi husker alle hvorledes utviklingen forløp: Nektelsen av dyrtidstilleget. Den tyske finans ekspert Otte's uttalelse om nødvendigheten av å senke levestandarden med 30 %. Terbovens uavlatelige løftebrudd. Forordningen om tvangsutskrivelse av arbeidskraft. Protesten fra de 43 tjenestemannsorganisasjonene. De vilkårlige arrestasjonene av de forskjellige representanter og nazistenes økende overgrep. Alt sammen begivenheter som klart viste nazistenes endelige mål, nemlig senkingen av levestandarden og dannelsen av en "arbeidsfront" etter tysk mønster. Dette førte til begivenhetene 10. september ifjor.

Nazistene trodde de kunne kvele all opposisjon i blod og terror som de gjorde i Tyskland. Den norske arbeiderklasse og hele det norske folk svarte med å reise en motstandsfront mot tyranniet, en front som har krevet nye ofre og nye lidelser. De fagorganiserte arbeidere har medig fersvart sin del av fronten. Herde stylder er utkjempet i det forløpne år, og nye vil komme. I Hansteens og Wickstrøms ånd vil vi ubønnhørlig føre kampen videre til seiren er vår.

-v-

10. SEPTEMBER 1942.

Vi vil viet minnet om Wiggo Hansteen og Rolf Wickstrøm og de andre døde ved stendretten ifjor. Etter kl. 19. må alle gode nordmenn være der og innendørs. Gater, veier, teater og kinoer, restauranter og i det hele tatt alle offentlige steder må overlates tyskere og bødlere.

-v-

"ARBEIDSFRENTEN"

Nazistene arbeider febrilsk med "rikstinget" den 25. september og meget tyder på at de har planer om å "bringe igjennom arbeidskambandet etter mønster av den tyske "arbeidsfront". Det tidligere forsøket strandet på den kjendige motstandsviljen som beskjetet fagorganisasjonens medlemmer. Skulle nazistene gjøre alvor av sine

planer, må det etableres en fullstendig kontingentnektning. Nazistene skal aldri oppleve den triumf å se norske arbeidere frivillig betale kontingent til en organisasjon hvis hele hensikt er å holde arbeiderne i slavelenker. Den nåværende nazifiserte fagorganisasjon er ille nok.

Bare trusselen om standrett kunne avholde de fagorganiserte fra allerede i september ifjor å etablere kontingentstreik. Går nazistene et skritt videre og gjennomfører arbeidssambandet, vil arbeiderne la alle betenkligheter fare og kontingentstreiken vil være et faktum. I kamp på liv og død vil vi kanskje måtte feire minnet om våre falne kamerater.

-v-

I EN BØRSOVERSIKT

poekte Østeborge Handels- og Sjøfartstidende forleden på at de utenrikspolitiske og militære hendelser setter sitt tydelige preg på kursutviklingen på Stockholms fondsbørs. Som eksempel nevner avisen at kurserne på de tyske obligasjoner viser en kraftig synkende tendens, mens derimot den polske stats obligasjoner er steget svært kraftig. Polske obligasjoner ble i et tilfelle ifjor notert ned i 3%, men steg nylig til 10%. Likeså betegnende skriver avisen videre om den kraftige kurstigning på den danske stats dellerlån, som en har kunnet iaktta i Wall Street. Finansmennene er klar over at Hitlertyskland står overfor et snarlig sammenbrudd, og de foretar sine finansielle transaksjoner i samsvar med dette.

-v-

TYSKLANDS FRAMTID

Hitlers krigsmål er som bekjent å "nyordne" verden, det vil si: å spre den brune nazipest til alle land og verdensdeler og legge alle jordens folk i nazismens blødbestøtte slavelenker. Her i Norge og alle andre okkuperte land har vi fått føle "nyordningens velsignelser" på kropp og sjel, og vi har lært å kjenne de raffinerte metoder som "herrefolket" bruker i sitt velsignelsesfulle virke for å kue andre folk. Men de vestlige demokratiene og Sovjet-samveldets voldige krigsinnsatts og de undertrykte folks innbitte motstand har satt en bom for Hitlers nyordningsplaner, og naziregimet går nå med raske skritt mot sin undergang. Det er Hitlerismen og ikke Tyskland som skal knuses. Hitlerismen er nemlig ikke det samme som Tyskland. Den er bare en motbydelig polypp, som nå skjeres vekk for at Tyskland igjen skal bli sunt og fritt. Så lenge demokratiet eksisterte greide der Führer ikke å få et flertall av folket med seg ved riksdagsvalgene, og etter riksdagsbranden og maktovertagelsen i 1933 har Hitler og hans nazistiske drabaater bare kunnet holde seg ved makta ved hjelp av Gestapos blødige terrorvirksomhet, som i brutalitet og råskap savner sidestykke i menneskehetens historie. Etter en amerikansk beregning skal i disse ni år ikke mindre enn 1 mill. mennesker i Tyskland ha vært straffet med død, tukthus, fengsel eller konsentrasjonsleir for "statsfiendtlig" virksomhet.

Denne million av kvinner og menn har i gjennom sava og lidelser gvet en gjerning som gjør det tyske folke framtid både lys og løfterik. Disse, de frie morgendagens Tysklands ledere og martyrer har nemlig sådd en seed som ikke er falt på stengrunn, men bærer rike frukter i form av en stadig mer omfattende illegal antinazistisk virksomhet, som ikke en gang Gestapo med sin terror kan dempe opp for. Idag syder og koker det under overflaten over alt i det tredje rike, og om ikke lenge skal Hitlers krigsmaskin bli tilføyd det knusende slaget som skal smadre nazismen og bane veien for den antinazistiske frontens seier. Tyskland kommer til å leve videre

som står etter Hitlers nederlag. Alle offisielle erklæringer fra de allierte makter karantener uttrykkelig et fredelig og demokratisk Tyskland, full livsrett innenfor rammen av et fredelig samarbeidene Europa. Den tyske antinazismens ledende menn står derfor overfor den vanskelige oppgave å bygge opp en ny demokratisk retts- og kulturstat på ruinene av Hitlers barbarsamfunn.

Evindan skal så den nye tyske staten se ut? Det er dette spørsmål som drøftes overalt i det tredje riket på opposisjonens hemmelige møter. I New York, London og andre byer har det vært avholdt konferanser hvor ledende emigranter, representerende alle retninger av den tyske antinazisme, deltok for i fellesskap å diskutere fremtidensproblemer. Når det gjaldt detaljene, var det nok metsetninger men om de større grunnleggende prinsippene hersket det enighet. Det politiske hovedmålet som er stillet opp er selvfølgelig d e m o k r a t i e t, men en vil ikke ha en ny Weimarerpublikk. Ikke et formaldemokrati som hangler og går under gode konjunkturer, men viser seg uthalt og svakt når det røyner på i krisetider. En har heller ikke lenger tillit til de gamle ledere som preket "disiplin" helt til nazistene tok makten og berøvet dem deres illusjoner og folket friheten. I det nye demokrati skal alle delta som ærlig stiller seg på frihetens grunn, men ikke de som vil utnytte friheten til å styrte den. Støtteretten bør nektes de som har vist seg som nazistenes tilhengere. Demokratiet skal bare være for demokratene. Naturligvis kan ikke den nye demokratiske staten stables på benene den første dagen, og en overgangsform blir derfor antakelig nødvendig. En må også regne med at Tyskland kommer til å bli okkupert av de allierte troppene. Men jo mer bestemt og radikalt en griper saken an med å legge grunnlaget for den nye friheten, desto før kan overgangstidens kaos overvinnnes og desto før kan Tyskland gjenvinne det øvrige Europas tillit. Den demokratiske oppbygging er imidlertid en kjempeoppgave som er dødt til å mislykkes hvis ikke den nødvendige folkeforsyning blir opprettholdt. Brødspørsmålet er det imidlertid umulig å løse i et fritt etterkrigs-Tyskland innenfor grensen av det kapitalistiske profittsystem. Det blir derfor nødvendig å skape en planfast og konstruktiv samfunns holdning. Opposisjonen peker stadig på at det var de store privatkonserner og junkere som før 1933 finansierte den antidemokratiske propaganda og hjalp Hitler til makten. En må derfor nå en gang for alle sette disse skadedyr på plass, så de ikke igjen får høve til å kurtisere reaksjonen. Den tyske opposisjon har allerede utarbeidet detaljerte planer for en ny økonomisk struktur. I prinsippet går en ut fra at fagforeningene og kooperasjonen skal danne fundamentet for den nye økonomiske ordning, og den nærmeste oppgaven er gjennom en uhorrt kraftanstrengelse å redde folket fra den truende sultedøden. Uten vidtgående hjelp fra utlandet kan imidlertid knapt katastrofen unngås. Den tyske samfunns holdningen kan derfor etter de alliertes seier bare holdes ved liv om den - i Atlanterhavsdeklarasjonens ånd - anviser en tilbørlig plass innenfor rammen av en økonomisk planlegging som omfatter hele Europa. Det illegale Tysklands "programdiskusjon" begrenser seg ikke bare til politiske og økonomiske spørsmål. I spørsmål som ungdomsoppdragelse, propaganda, rettsvesen og kirke søker en også å finne fram til klarhet. Opposisjonen forbereder seg således på den time da det tyske folk igjen skal få sin frihet tilbake, og dens menn vil ikke komme i den situasjon at de når dagen rinner står like uforberedt overfor de gigantiske oppgaver som de ledende menn gjorde i 1918 etter at Tyskland hadde tapt verdenskrigen.

"TROTTS ALT" SKRIVER:

Det har tatt lang tid å klare opp alle misforståelser i samband med den norske landsorganisasjons stilling. Slike misforståelser oppstod etter nyordningen i september 1940 da en kunne få det inntrykk at en ikke ubetydelig gruppe blant de faglige ledere hadde gått etter for nazistenes press. Unntagelsestilstanden ifjor høst ga i midlertid klar beskjed om fagbevegelsens stilling. Uten å redusere noen av de andre samfunnsgruppers innsatts kan en konstatere at de fagorganiserte arbeidere utgjør en meget stor prosent av de dødsdømte, fengslede og deporterte.

Det faglige apparat er besatt av tyskere og quislinger, men den norske fagbevegelsen er ikke død. Men lever videre i motstandsvilje hos de 750.000 kvinner og menn som var tilsluttet landsorganisasjonen. Den illegale avisen "Fri Fagbevegelse" har i 1 1/2 år vært det samlede talerøret for den virkelige stemning blant arbeiderne. Avisen utkommer regelmessig på tross av at quislingene flere ganger har strykt av at de har knust dets apparat. "Fri Fagbevegelse" har gått parallelt til arbeidernes holdning overfor den pågående tvangsutskrivning av arbeidskraft. Avisen konstanterer at denne åtgjerd er en ubørt provokasjon og at forbitrelsen på alle arbeidsplasser er stor. Men arbeiderne lar seg ikke provosere til nye blodsofre for NS og tyskerne.

-v-

ETT AV GRUNNPRINSIPPENE

for et fritt samfunn som vi hver dag erfarer betydningen av, er det at: Land skal med lov styres. Usikkerheten for vilkårlig fengsling på grunnlag av angivere eller mistanke, bevissheten om at privatliv og hjem når som helst kan bli krasket gjennom husundersøkelse, det er en daglig plage, et stadig press for hundrer og tusener her i landet idag. Det vil og må vi ha slutt på. Men står vi på rettstatens og rettsikkerhetens grunn, som vi gjør alle sammen, må vi også konsekvent ta det standpunkt at oppgjøret med forræderne må skje på grunnlag av norsk lov og forsvarlige rettslige former. Terroren og angiverier har avlot et brennende hat til forræderne hos oss alle. Men vi må ikke la oss rive med av ddt til å bryte ut av de viktigste grunnprinsippene for et fritt samfunn når vår time slår.

Norsk lov slik den er blitt utbygget av vår regjering under krigen har alle de bestemmelser som trenges for at alle skyldige skal få sin straff fullt ut og uten nåling og sømmel. Straffen over forræderne hører samfunnet til, og våre norske myndigheter vil ganske sikkert slå til både raskt og effektivt og sikre seg alle dem som skal stå til ansvar for sine misgjerninger mot land og folk i denne tiden.

Dette må også alle gode nordmenn være behjelpelig med. Alle har plikt på seg til å hjelpe myndighetene med å hindre forræderne i å flykte. Men lenger enn til å ta folkoforbryterne i varetekt og hurtigst bringe dem under de lovlige myndigheters kontroll må ingen gå.

Fagbevegelsen som selv har vært med å skape en vesentlig del av det rettsgrunnlag som det frie norske samfunnet skal bygge videre på, har sin innsatts å gjøre på dette området. Vi skal være med å hevde rettstatens prinsipper fullt og helt, for bare i et samfunn med full rettsikkerhet er det vekstvilkår for en sterk og

F R I F A G B E V E G E L S E N